

POVĚST O PRAŽSKÉM GOLEMOVI

Pověst o golemovi nás zavádí do Prahy na sklonku 16. století, do doby vlády císaře Rudolfa II. Tehdy do pražského židovského ghetta proudily početné kolonie Židů ze všech koutů Evropy. Domácí české obyvatelstvo se proti zdejší židovské komunitě často bouřilo. V tomto neklidném čase se pražským rabínem stal rabín Löw, muž, o jehož činech a kouzlech kolovaly roztodivné příběhy. Vlny nenávisti vůči pražským Židům se zvedaly a utichaly v nekonečném sledu. Rabín Löw se s vypětím všech sil snažil uchránit. Bezradný rabín trávil dlouhé večery nad knihami a hledal odpověď.

Povídá se, že jedné noci se rabínovi ve snu zjevil nápis: Vytvoř z hlíny tvora, který ti bude pomáhat proti všem nepřátelům! Jehuda Löw procitl, na malý kousek pergamenu si poznamenal několik posvátných slov a teprve poté se s klidem v duši opět odebral ulehnout na své lůžko.

Druhého dne ráno rabín přivolal svého zetě a jednoho ze svých nejvěrnějších žáků. Pověděl jim o svém snu a požádal je o pomoc. Několik dní nato se v noci všichni tři oděli do bílých rouch a vedeni rabínem vydali se za město. Konečně k ránu našli poblíž Vltavy místo s jemnou vlhkou hlínou.

Za svitu pochodní uhnětli z hlíny postavu velikého člověka, golema. Když byli hotovi, nařídil rabín svému zeti:

„Ty máš povahu ohně. Sedmkrát obejdi golema a opakuj přitom posvátná slova.“

Zeť učinil tak, jak mu rabín přikázal. Obešel golema poprvé a hliněné tělo oschlo. Obešel ležící postavu podruhé, potřetí a z golema začalo sálat teplo. Když dokončil sedmé kolo, byla golema postava rozpálená doruda jako žhavé železo.

Podobně nařídil rabín učinit svému žákovi. Ten měl povahu vody. Jakmile obešel ležící tělo poprvé, golem začal chladnout. Při každém dalším kroku bylo golemovo tělo chladnější a chladnější, až dostalo barvu a vláčnost lidské kůže. Poté, co žák dokončil sedmé kolo, vystřídal ho rabín sám. Obcházel golema a opakoval posvátná slova. Když dokončil sedmé kolo, nahnul se nad golemovu hlavu, otevřel mu ústa a pod jazyk mu vložil malý pergamenový lístek s tajemným nápisem. Golem se náhle pohnul, otevřel oči, rozhlédl se a pomalu vstal. Takto byl stvořen živý tvor ze čtyř živlů – ze země, vody, ohně a vzduchu.

Golem byl od člověka k nerozeznání. Byl jen o poznání mohutnější a vyšší nežli mnozí lidé. Jedna věc jej však od běžných lidí odlišovala zcela: neuměl mluvit. To proto, že ani moudrý rabín neovládal všechna tajemství, a tajemství řeči je ze všech tajemství největší.

Golem byl dobrák, silný a pracovitý. Celý týden pomáhal v synagóze. Jak se týden chýlil ke konci, golema síla rostla. V předvečer soboty golem doslova kypěl energií.

Proto mu rabín každý pátek navečer vyjmul zpod jazyka šém a vložil nový, aby i golem, tak jako všichni v Židovském městě, dokázal o sabatu v klidu odpočívat. Jednoho dne odešel rabín do synagógy a na to, že musí golemovi nahradit starý šém novým, zapomněl.

Mezitím s golemem jako by šli všichni čerti. Vyběhl na ulici a začal řídit jako šílený. Rozbíjel okna, vyvracel stromy i s kořeny, ničil vše, co se mu postavilo do cesty. Do synagógy vtrhla vyděšená služebná a oznámila, co se děje. Rabín vyběhl ze synagógy a utíkal ke golemovu běsnění. Rabín přiběhl k domu a křikl: „Josefe, zastav se!“ V tu chvíli běs ustal.

Nedlouho nato rabín přikázal golemovi, ať vystoupí na půdu Staronové synagógy a důkladně si odpočine. Golem uposlechl, vyšplhal na půdu a ulehl do prachu mezi pavučiny. Rabín nechal přivolat své dva pomocníky, s nimiž před časem golema oživil. Společně vystoupili na půdu modlitebny a postavili se k hlavě spícího golema. Pak odříkali pozpátku posvátnou větu o stvoření lidské bytosti. Při jejich slovech golemův dech slábl a zpomaloval se. Rabín se sklonil nad golemovu hlavu, otevřel mu ústa a vyjmul z nich šém. Golemův dech se zastavil. Löw a jeho sluhové odříkávající posvátná slova, začali jeden po druhém pozpátku obcházet ležící tělo. Při každém dalším kroku golem chladl více a více a barva jeho kůže se měnila, až se nakonec golemovo tělo proměnilo v hlínu, z níž vzešel. Když své poslední sedmé kolo dokončil rabínův zeť, golemovo tělo začalo pukat a drolit se. A tak život, který moudrý rabín kdysi golemovi vdechl, vyhasnul zcela.

Rabín Löw přikryl golema zbytky starých tkanin. Vrátil se domů, nechal spálit golemovy šaty a zapověděl vstup na půdu Staronové synagógy. Rozhlásil, že golem odešel a nikdy už se nevrátí. A tak stejně záhadně, jako se golem v životě pražského židovského ghetta objevil, z něj i beze stopy zmizel.